

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1599

Vragen van het lid **Van Kent** (SP) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *de sluiting van Niemeyer* (ingezonden 28 december 2020).

Antwoord van Minister **Koolmees** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 2 februari 2021).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Ondernemingsraad BAT Niemeyer werkt alternatief scenario uit in plaats van sluiting» van 23 december 2020?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw inschatting van de lokale impact op de werkgelegenheid rond productiewerk door de sluiting van Niemeyer?

Antwoord 2

De gemeente Groningen telde in 2019 ruim 157.000 banen, waarvan 8.200 banen in de industrie en nutsbedrijven. BAT Niemeyer is voornemens zijn fabriek in Groningen te sluiten. Hierdoor worden mogelijk 185 werknemers en 60 mensen die er via een sociale werkplaats werken getroffen. De gevolgen voor de werkgelegenheid in Groningen door het verlies aan 245 arbeidsplaatsen is in kwantitatief opzicht beperkt.

Daarentegen zijn de gevolgen voor de getroffen medewerkers substantieel. Het beeld dat het UWV schetst is dat het onderbrengen van de medewerkers bij andere bedrijven volgens een inschatting van het Werkgeversservicepunt van de arbeidsmarktregio Groningen lastig kan worden. Bij Niemeyer werken voornamelijk mechanisch operators zonder de diploma's die vergelijkbare bedrijven in de voedingsmiddelen- en procesindustrie vragen. Ook kent Niemeyer veel oudere werknemers; 80% van de werknemers is ouder dan 50 jaar. Zie ook het antwoord op vraag 4.

¹ <https://www.rtvnoord.nl/nieuws/773923/Ondernemingsraad-BAT-Niemeyer-werkt-alternatief-scenario-uit-in-plaats-van-sluiting>

Vraag 3

Bent u bekend met de verschillende scenario's van Berenschot? Kunt u deze met de Kamer delen?

Antwoord 3

Nee, daar ben ik niet mee bekend.

Vraag 4

Deelt u de mening van de ondernemingsraad dat het onwenselijk is dat er 185 arbeidsplaatsen en tientallen werkplekken voor mensen in de sociale werkvoorziening door deze sluiting in de regio Groningen zullen verdwijnen?

Antwoord 4

Het is altijd vervelend voor werknemers, andere direct betrokkenen en de regio wanneer een onderneming sluit. Een (voornemen tot) sluiting kan immers verstreckende gevolgen hebben, zoals het verlies van banen. Het ligt voor de hand dat de werknemers en de regio dit liever zouden voorkomen. De Wet op de Ondernemingsraden geeft de OR de bevoegdheid om advies uit te brengen over een belangrijke wijziging in de organisatie van de onderneming, zoals hier bij een voorgenomen sluiting. Omdat bij het sluiten van BAT Niemeyer 185 arbeidsplaatsen en 60 werkplekken voor mensen in de sociale werkvoorziening komen te vervallen, is het begrijpelijk dat de OR mogelijke alternatieven wil onderzoeken en zich inzet om een sluiting en daarmee ontslagen te voorkomen.

Het is bekend dat de tabaksindustrie door het effect van roken op de gezondheid wereldwijd onder druk staat. Verdwijnende banen in deze industrietaak in Groningen kunnen wellicht (deels) worden gecompenseerd in sectoren waar duurzame banen zijn te verwachten en waar behoefte aan mensen is. Bijv. de energiesector, bouw/installatie, zorg en ICT. Het kabinet kan zich voorstellen dat door BAT Niemeyer ook actief aansluiting wordt gezocht en/of georganiseerd bij Groningse of Noordelijke acties die van werk naar werk kansen (met om- of bijscholing) bevorderen.

Vraag 5

Bent u betrokken geweest bij het verdwijnen van Niemeyer uit Nederland? Zo ja, wat heeft u eraan gedaan om de sluiting te voorkomen?

Antwoord 5

Nee, daar ben ik niet bij betrokken geweest.

Vraag 6

Wat is uw oordeel over het feit dat Niemeyer, een bedrijf dat al 200 jaar een begrip is in Groningen, vertrekt omdat het in andere landen goedkoper kan produceren?

Antwoord 6

Het is de verantwoordelijkheid en bevoegdheid van het bedrijf om een afweging te maken over de te voeren strategie en beleid. Onderdeel hiervan kan zijn dat (een deel van) de werkzaamheden worden overgeheveld naar het buitenland. Ondernemingen bepalen zelf waar zij hun activiteiten met het oog op continuïteit uitvoeren. Het is niet aan mij om hier een inhoudelijk oordeel over te geven.

Vraag 7

Wat gebeurt er met het Koninklijke predicaat van Niemeyer, een predicaat dat het respect, de waardering en het vertrouwen van de Koning symboliseert tegenover de ontvanger, nu het bedrijf vanwege het opzoeken van goedkopere arbeid zal sluiten?

Antwoord 7

Voorwaarden voor het verkrijgen en behouden van het Koninklijk predicaat zijn onder meer het hebben van volledige economische zelfstandigheid en het bezit van de Nederlandse economische nationaliteit. Wanneer een onderneming met het Koninklijk predicaat sluit, is de gebruikelijke procedure dat het bedrijf het predicaat verliest. Wanneer Niemeyer sluit

zal zij in beginsel dan ook het Koninklijk predicaat verliezen en de oorkonde moeten inleveren.

Een bedrijf kan ook de Koning verzoeken het predicaat te bestendigen. Bij een dergelijk verzoek zal het bedrijf weer moeten voldoen aan de economische zelfstandigheid en de Nederlandse economische nationaliteit.

Vraag 8

Bent u het ermee eens dat het voor de regio en de werknemers beter zal zijn wanneer Niemeyer op zoek gaat naar alternatieven voor sluiting?

Antwoord 8

Zie het antwoord bij vraag 4.

Vraag 9

Bent u bereid om met Niemeyer en British American Tobacco Nederland in gesprek te gaan om te bespreken of een sluiting tegengehouden kan worden?

Antwoord 9

Zoals gezegd is het aan ondernemingen zelf om de strategie en het beleid te bepalen. Ik zie in het algemeen geen rol voor mij, als Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, om mij daar actief in te mengen en zie in dit specifieke geval geen reden om van deze lijn af te wijken. Het UWV heeft uiteraard wel een rol bij het opvangen van de werkloosheidsgevolgen.